

TALOUSARVIOALOITE 72/2009 vp

Windfall-veron arvioitu tuotto

Eduskunnalle

Niin sanotuilla Windfall-voitoilla tarkoitetaan energiayhtiöiden päästökaupan ja maksutta jaettujen päästöoikeuksien takia saamaa voittoa. Voittoa kertyy siitä, että päästörajoitus- ja päästökauppajärjestelmän oloissa myös päästöttömillä ja vähäpäästöisillä sähköntuotantomuodoilla tuotetusta sähköstä sähkömarkkinoilla perittävä hinta nousee lähelle hiililauhdevoimalla tuotetun sähkön hintaa, vaikka tällaisen sähkön tuottamiseen ei joudutakaan uhraamaan vastaavia kustannuksia.

Ylimääräisiä voittoja kertyy erityisesti niille vesi- ja ydinvoiman tuottajille, jotka ovat jo rakentaneet valmiiksi voimalaitoksensa. Toisaalta sellaisten päästöttömien tai vähäpäästöisten voimalaitosten, jotka on päätetty rakentaa kasvihuonekaasujen vähentämistavoitteet huomioon ottaen eli voimassa olevien ilmastopöytäkirjojen valmiste- ja voimaan saattamisen jälkeen, voidaan katsoa täyttävän ilmastopoliittiset tavoitteet. Tästä syystä vuoden 1997 jälkeen käynnistettyjen voimalaitosten voidaan katsoa ansaitsevan päästökauppajärjestelmästä aiheutuvia tuottoja.

Windfall-voittojen maksajiksi joutuvat kaikki markkinoilta sähköä ostavat toimijat sähkön kohonneen hinnan kautta. Teollisuudessa maksamaan joutuu erityisesti ostosähkön varassa oleva metalliteollisuus. Windfall-voittojen määrää on vaikea arvioida: asiasta vuonna 2004 kauppa- ja teollisuusministeriölle tehdyn selvityksen mukaan ne voisivat olla enimmillään jopa 450 miljoonaa euroa, vaikka päästöoikeuden hinta jäisi

noin 10 euroon. Tällä hetkellä päästöoikeuden hinta liikkuu noin 15 eurossa tonnia kohden.

Osa Windfall-voitoista palautuu valtiolle energiayritysten verotuksen kautta. Valtaosa voitoista päättyy kuitenkin poliittisten päätösten synnyttämänä ansiottomana tulonsiirtona kuluttajilta energiayhtiöille. Siksi on perusteltua pyrkiä järjestelmään, jossa mahdollisimman suuri osa voitoista palautuu valtiolle.

Windfall-voittojen verottamiseksi tulisi säätää erillisverotus, joka pohjautuisi toisaalta voimalaitoskiinteistöjen verottamiseen ja toisaalta sähköntuotannon verottamiseen. Kiinteistöjen vero määrättäisiin prosentteina kiinteistöllä olevien laitteiden ja rakennelmien arvosta ja tuotannon vero määrättäisiin sentteinä tuotetulta kilotunnilta.

Molemmat verot tilitettäisiin valtiolle. Verosta olisivat kokonaan tai osittain vapaat seuraavat laitokset: voimalaitokset, joita koskevat lupahakemukset tai joissa muuten todettavat investointipäätökset olisi tehty vuoden 1997 jälkeen; ns. pienvesivoimalaitokset; teollisuuden oma- ja osuusvoimatuotanto; tuulivoimaa, aurinkovoimaa ja uusiutuvia biopolttoaineita käyttävät voimalaitokset. Verovapaus toteutettaisiin erillisillä verovapaus- tai veronpalautussäännöksillä.

Windfall-verolla voitaisiin varovaisesti arvioiden ja kilpailunäkökohdat ja talouden laskusuhdannekin huomioon ottaen kerätä noin 375 miljoonaa euroa vuonna 2010. Tulemme uudistamaan myös asiaa koskevan lakialoitteemme talousarvion käsittelyn yhteydessä.

TAA 72/2009 vp — Tarja Filatov /sd ym.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

*että eduskunta ottaa valtion vuoden
2010 talousarvioon luvun 11.10 uudelle*

*momentille 375 000 000 euroa windfall-
veron tuottona.*

aHelsingissä 25 päivänä syyskuuta 2009

Tarja Filatov /sd
Jukka Gustafsson /sd
Anneli Kiljunen /sd
Heli Paasio /sd
Ilkka Kantola /sd
Satu Taiveaho /sd
Maria Guzenina-Richardson /sd
Kari Rajamäki /sd
Matti Saarinen /sd
Reijo Laitinen /sd
Tero Rönni /sd
Saara Karhu /sd
Miapetra Kumpula-Natri /sd
Reijo Kallio /sd
Jutta Urpilainen /sd
Jouko Skinnari /sd
Kimmo Kiljunen /sd
Jacob Söderman /sd

Tuula Pelttonen /sd
Pauliina Viitamies /sd
Antti Vuolanne /sd
Merja Kuusisto /sd
Marko Asell /sd
Raimo Piirainen /sd
Sirpa Paatero /sd
Tuula Väättäinen /sd
Esa Lahtela /sd
Pia Viitanen /sd
Matti Ahde /sd
Antti Kalliomäki /sd
Erkki Tuomioja /sd
Johannes Koskinen /sd
Rakel Hiltunen /sd
Päivi Lipponen /sd
Susanna Huovinen /sd
Katja Taimela /sd